

INFORMACIJA GRĮŽTANTIEMS NUOLAT GYVENTI Į LIETUVĄ POLITINIAMS KALINIAMS IR TREMTINIAMS BEI JŲ ŠEIMŲ NARIAMS

*Informuojame, kad grįžti į Lietuvos Respubliką (toliau – Lietuva) nuolat gyventi pageidaujantys politiniai kaliniai ir tremtiniai bei jų šeimų nariai gali pasinaudoti **Lietuvos valstybės teikiama parama persikėlimui ir socialinei integracijai Lietuvoje**. Nuo 1992 metų valstybės parama suteikta daugiau nei 5 000 į Lietuvą sugrįžusių asmenų.*

KAS GALI GAUTI VALSTYBĖS PARAMĄ?

Valstybės paramą persikėlimo ir socialinės integracijos išlaidoms kompensuoti gali gauti šie **Lietuvos Respublikos piliečiai ir asmenys, išsaugoję teisę į Lietuvos Respublikos pilietybę**, su savo šeimomis* grįžtantys **nuolat gyventi į Lietuvą** iš buvusios SSRS teritorijos:

- **politiniai kaliniai ir tremtiniai**, kurie yra paskelbti nekaltais Lietuvos Respublikai ir kuriems atkurtos visos jų pilietinės teisės;
- **minėtųjų asmenų vaikai**, kuriems pagal Lietuvos Respublikos asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymą yra pripažintas nuo okupacijų nukentėjusio asmens – tremtinio teisinis statusas. Taip pat ši parama teikiama politinių kalinių ir tremtinių vaikams nereikalaujant Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro išduotų nuo okupacijų nukentėjusio asmens – tremtinio teisinio statuso pažymėjimų.

SVARBU. Parama skirta tiesiogiai **politiniams kaliniams, tremtiniams ir jų vaikams**. Tik asmenys, **turintys šį statusą, ar asmenų, turinčių šį statusą, vaikai** gali pasinaudoti teikiama parama socialinei integracijai.

* *Grįžtančio asmens **šeimos nariai** – kartu gyvenantys asmens tėvai, sutuoktinis, vaikai (įvaikiai) iki 18 metų, taip pat vyresni kaip 18 metų – nesusituokę, jeigu jie yra formaliojo švietimo įstaigų mokiniai ar studentai.*

KOKIĄ PARAMĄ GALIMA GAUTI?

Valstybės parama persikėlimui ir socialinei integracijai teikiama taikant šias priemones:

- Kompensuojamos **persikėlimo išlaidos**:
 - kelionės į Lietuvą traukiniu, lėktuvu ar autotransportu bilietai;
 - asmeninių daiktų gabenimas krovininiais traukiniais arba autotransporto priemonėmis (*1 asmeniui – iki 5 tonų, šeimai – iki 10 tonų*);
 - kitos išlaidos (*mokestis už vizų, asmens dokumentų išdavimą, asmens draudimo išlaidos, nakvynės persikeliant išlaidos, vertėjo paslaugos*);
 - neįgalius (senus, vienišus ir ligotus) grįžtančius asmenis lydinčio asmens kelionės išlaidos;

- pensinio amžiaus asmenims, neįgaliems asmenims, vienišiams asmenims, auginantiems nepilnamečius vaikus, vyresniems kaip 18 metų formaliojo švietimo įstaigų mokiniams ar studentams, laikinai atvykstantiems į Lietuvą spręsti apsirūpinimo gyvenamosiomis patalpomis klausimų, taip pat klausimų, susijusių su pensiniu aprūpinimu, gydymu, mokymu, gali būti skiriama iki 290 EUR vienkartinė pašalpa;
- asmenims, atvežusiems mokyklinio amžiaus vaikus mokytis Vilniaus lietuvių namuose, padengiamos kelionės į abi puses keleiviniu traukiniu, lėktuvu ar autotransporto priemone išlaidos vienam lydinčiam asmeniui ir atvykusiems mokytis vaikams.
- Teikiamos **vienkartinės įsikūrimo** pašalpos (1 014 EUR suaugusiam asmeniui; 724 EUR vaikui iki 18 metų).
- Suteikiama galimybė pasinaudoti **įdarbinimo Lietuvoje programa** (pagalba ieškant darbo, įvairūs mokymai, perkvalifikavimas, kvalifikacijos tobulinimas, darbo vietos finansavimas ir kt.).
- Organizuojami **lietuvių kalbos kursai** ir taikomos kitos integracijos priemonės.
- Grįžtančių tremtinių vaikams skiriamas išlaikymas **vasaros stovyklose** ir **parama besimokantiems Vilniaus lietuvių namuose**.
- Gali būti teikiamos 1 014 EUR **vienkartinės pašalpos** grįžtantiems neįgaliesiems, sulaukusiems senatvės pensijos amžiaus ir turintiems specialiųjų poreikių, sergantiems lėtinių ligų sunkia forma asmenims, mirus šeimos nariui, nelaimingo atsitikimo, stichinės nelaimės atvejais.
- Grįžę asmenys taip pat turi teisę naudotis bendrąja socialinės paramos ir socialinių paslaugų sistema (socialinės pašalpos, būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos, išmokos vaikams ir kt.), galiojančia visiems Lietuvos Respublikos piliečiams.

KOKIUS DOKUMENTUS REIKIA PATEIKTI?

Į Lietuvą grįžęs asmuo Socialinių paslaugų priežiūros departamentui prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – [Socialinių paslaugų priežiūros departamentas](#)) turi pateikti:

- **laisvos formos argumentuotą prašymą;**
- politiniai kaliniai ir tremtiniai – Lietuvos Respublikos teisėsaugos institucijų išduotą dokumentą (**reabilitacijos pažymėjimo kopiją**), patvirtinantį jų teisių atkūrimą, arba Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro išduotą **nuo okupacijų nukentėjusio asmens – politinio kalinio ar tremtinio teisinio statuso pažymėjimo kopiją;**
- politinių kalinių ir tremtinių vaikai – Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro vienam iš jo tėvų išduotą **nuo okupacijų nukentėjusio asmens – tremtinio teisinio statuso pažymėjimo ir giminystės ryši įrodančių dokumentų kopijas** arba Lietuvos Respublikos teisėsaugos institucijų vienam iš jo tėvų išduoto **reabilitacijos pažymėjimo ir giminystės ryši įrodančių dokumentų kopijas;**
- grįžtančio asmens **visų šeimos narių**, kurie grįžo nuolat gyventi į Lietuvą, **asmens tapatybę patvirtinančių ir giminystės ryši įrodančių dokumentų kopijas;**
- **išlaidas patvirtinančius dokumentus;**
- **gyvenamosios vietos deklaravimą Lietuvoje įrodančius dokumentus.**

Užsienio šalyse išduotų **dokumentų legalizavimas** ir **vertimas** į lietuvių kalbą:

- Kiekvienas atskiras **užsienio valstybių išduotas dokumentas** ir kiekvienas atskiras užsienio valstybės notarine ar jai prilyginta tvarka patvirtintas dokumentas turi būti **legalizuotas ar patvirtintas pažyma (Apostille)**, jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys arba Europos Sąjungos teisės aktai nenustato kitaip.
 - Ši nuostata **netaikoma kelionės dokumentams**, taip pat tais atvejais, kai **humanitarinės krizės ištiktoje užsienio valstybėje** ar jos dalyje nėra galimybės dokumentų legalizuoti arba patvirtinti pažyma (*Apostille*).
 - **Moldovos Respublikoje, Estijos Respublikoje, Latvijos Respublikoje, Rusijos Federacijoje ir Ukrainoje** išduoti oficialūs dokumentai atleidžiami nuo legalizavimo ar tvirtinimo pažyma (*Apostille*).
- Visi užsienio kalba surašyti **dokumentai turi būti išversti į lietuvių kalbą ir patvirtinti vertimo iš vienos kalbos į kitą paliudijimo teisę turinčio asmens ar institucijos**, išskyrus kelionės dokumentus.

KUR KREIPTIS?

- **Išsamią informaciją apie valstybės paramą** į Lietuvą nuolat gyventi grįžtantiems politiniams kaliniams ir tremtiniams bei jų šeimos nariams teikia [Socialinių paslaugų priežiūros departamentas](#) (el. p. sppd@sppd.lt). Rekomenduojame dar prieš grįžimą į Lietuvą įsitikinti, ar turite visus valstybės paramai gauti reikalingus dokumentus, susisiekus su nurodytais konsultantais:
 - **Milda Vencloviėnė** (el. p. milda.vencloviene@sppd.lt, tel. + 370 658 82117): persikėlimo išlaidos ir įsikūrimo pašalpos; pašalpos mirus šeimos nariui; pašalpos dėl ligos; įdarbinimo programos – darbo vietos išlaikymas, parama persikvalifikavimui, kvalifikacijos kėlimui.
 - **Ana Praprovienė** (el. p. ana.praproviene@sppd.lt, tel. + 370 658 82371): lietuvių kalbos kursai ir adaptacijos priemonės; grįžtančių tremtinių vaikų išlaikymas vasaros stovyklose ir parama besimokantiems Vilniaus lietuvių namuose; informacija, sklaida, viešieji ryšiai ir lietuvių bendruomenių, konferencijų ir suvažiavimų (projektų) tremtinių grįžimo klausimais rėmimas.
 - **Karolina Jankeliūnienė** (el. p. karolina.jankeliuniene@sppd.lt, tel. + 370 706 64249 arba + 370 658 82101): konsultacijos butų įgijimo ir jų skyrimo nuomai grįžtantiems asmenims, kurie prašymą ir visus reikiamus dokumentus pasirinktai savivaldybei pateikė iki 2009 m. gruodžio 31 d., pagal aprūpinimo butais sąrašus savivaldybėse, klausimais.
- **Nuo okupacijų nukentėjusio asmens – tremtinio teisinio statuso pažymėjimus** išduoda [Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras](#).
- Prašymus dėl Lietuvos Respublikos **pilietybės** priima ir informaciją teikia [Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos](#).
- **Reabilitacijos pažymėjimus** išduoda šios Lietuvos teisėsaugos institucijos:
 - [Lietuvos Aukščiausiasis Teismas](#) (teisminių institucijų represuotiems asmenims);
 - [Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra](#) (ne teismo tvarka represuotiems asmenims);
 - [Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija](#) (ištremtiems asmenims).
- Dėl **moksleivių priėmimo** į Vilniaus lietuvių namus prašome kreiptis tiesiogiai į [Vilniaus lietuvių namus](#).

- Dėl **konsulinės informacijos ir paslaugų** (Lietuvos Respublikos pasai, vizos, notariniai veiksmai ir kt.) prašome kreiptis į Jums artimiausią [Lietuvos diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą](#).
- Bendrąją informaciją ir **konsultacijas grįžtantiems gyventi į Lietuvą** lietuvių, rusų ir anglų kalbomis teikia Migracijos informacijos centras „[Renkuosi Lietuvą](#)“.

Parengta pagal Socialinių paslaugų priežiūros departamento ir Užsienio reikalų ministerijos informaciją. Daugiau informacijos galite rasti [ČIA](#).